

Refleksjon og fordypning i profesjonsstudiet

Siri Erika Gullestad

PhD, professor, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

s.e.gullestad@psykologi.uio.no

Å utvikle studentenes evne til kritisk refleksjon er et overordnet mål i all vår undervisning. Men grunnlagsdebatt og refleksjon forutsetter deltakelse både blant lærere og studenter.

DEBATT: PROFESJONSSTUDIET

Vi ønsker mer tid til fordypning og refleksjon i profesjonsstudiet, skrev oslostudenter i januarnummeret. Instituttleder Siri Gullestad setter pris på det, men har også noen utfordringer til studentene.

Profesjonsstudenter ved Psykologisk institutt i Oslo etterlyser større mulighet til fordypning og refleksjon gjennom studiet. Som instituttleder ønsker jeg studentenes engasjement i studiets kvalitet velkommen. Profesjonsstudiet i Oslo har i de siste årene vært igjennom en omfattende revisjon som vi fortløpende evaluerer. En av føringene ved revisjonen var et ønske om å redusere omfanget av obligatorisk undervisning. At våre studenter fortsatt synes at for mye er obligatorisk, er en viktig tilbakemelding som vi tar med oss ved neste evaluering.

Kritisk refleksjon

Det er et overordnet mål for all vår undervisning å legge til rette for og å invitere til kritisk refleksjon. Enkelte kurs gjør debatt til et hovedtema: I tredje semester på profesjonsprogrammet er det for eksempel selvstyrt gruppeundervisning med utgangspunkt i motstridende posisjoner, der ulike forfattere settes opp mot hverandre i viktige temaer som barneamnesi og falske minner. Også spørsmål om vitenskapsteori og metode – og refleksjon over psykologifagets grunnproblemer – hører hjemme i et profesjonsstudium. Om vi har lyktes i å gi grunnlagsproblemene tilstrekkelig plass i studiet, ser jeg som et åpent spørsmål, og jeg anser studentenes innspill som vesentlig i denne forbindelse.

*Vi lærere opplever ikke sjelden å invitere til diskusjon – og det blir helt tyst.
Mitt inntrykk er av og til at studentene er så altfor orientert mot eksamen og pensum*

Samtidig kan kritisk refleksjon kan aldri være instituttets ansvar alene. Vi lærere opplever ikke sjelden å invitere til diskusjon – og det blir helt tyst. Mitt inntrykk er av og til at studentene er så altfor orientert mot eksamen og pensum, i stedet for å se det som selvsagt at man også leser utenfor det obligatoriske. Kjernen i kritisk refleksjon er at den ikke passivt kan mottas fra en annen.

Psykologrollen

Så til psykologrollen. Det er gledelig at studentene identifiserer seg med Anne Kari Torgalsbøens visjon om psykologen som den myndige entreprenør i en autonom profesjon. Ferdighetsopplæring og innføring i rolle og profesjon er sentrale elementer her. Revisjonen av profesjonsstudiet hadde integrasjon av teori og praksis som en hovedmålsetting, og også når det gjelder dette, har vi en løpende evaluering. Akkurat for øyeblikket legger vi siste hånd på avtaler med eksterne institusjoner om såkalt *forpraksis voksne*, som innebærer at vi reetablerer et kurs som ble kuttet i den økonomiske krisen vi har vært igjennom i de siste par år. Her vil vi styrke undervisningen nettopp når det gjelder fagidentiteten og psykologrollen i institusjoner.

Jeg merker meg at innlegget er skrevet av studenter som nå er midtveis i løpet. Disse studentene har verken gjennomgått et nytt kurs i Psykologrollen (i 2. semester), etablert i 2008, eller kurset i etikk, rolle og profesjon (med et hovedfokus på fagets dilemmaer, helselovgivning og psykologrollen) i slutten av studiet.

Fordypning

Jeg deler studentenes verdsetting av lærere som presenterer sitt eget ståsted. Opplæringen i psykoterapi starter med en forelesningsrekke der studentene har mulighet for å høre forelesere som alle er blant de mest profilerte fagpersonene i Norge innenfor ulike terapiformer. Dette er unikt. Studiet avsluttes med praktisk psykoterapiopplæring (praktikum) innenfor rammen av en av instituttets interne klinikker, parallelt med fordypningskurs i én spesifikk terapiform. Her har studentene en reell pasient i terapi, med intensiv veiledning ut fra lydbånd/ video i smågrupper. Et hovedformål er nettopp å lære «å bruke seg selv som instrument gjennom evne til åpenhet og til å se egne begrensninger», som studentene etterlyser. Denne opplæringen, som i økonomisk perspektiv er kostbar, er meget høyt verdsatt av studentene i alle de evalueringer som har vært gjennomført. At vi har skjermet denne undervisningen i en tid med sterke nedskjæringer, er uttrykk for den store verdi vi tillegger fordypning.

Om å gjøre faget til sitt eget

Studentene griper fatt i min uttalelse om betydningen av å gjøre faget til sitt eget. Dette er en av de største pedagogiske utfordringene vi står overfor i profesjonsstudiet, ikke minst når det gjelder den kliniske delen. Det å heve begreper og forståelse fra deskriptiv til operativ kunnskap er det vi forsøker å oppnå i siste del av studiet – gjennom egen praksis under veiledning. Jeg mener at studiets kvalitet som en totalitet kanskje først kan bedømmes etter at man har vært igjennom også denne delen.

s.e.gullestad@psykologi.uio.no